

Een wandeling door het oude Wateringen en Kwintshoef

door Koos van Leeuwen

Een aantal jaren geleden hebben we deze artikelenreeks inzake de historie van de (voormalige) gemeente Wateringen gedoopt zoals het kopie aangeeft. De opname toont aan dat er deze week echter geen sprake is van wandelen, doch een geheel andere tak van sport wordt beoefend. Een bekend duo, voor de helft afkomstig uit Wateringen, beweegt zich voort op een al dan niet gemotoriseerde tweewieler. De foto moet al in de twintiger jaren van de vorige eeuw zijn gemaakt, dus ver voor de successen die in de wielersport werden behaald door Waterings wielrenner bij uitstek Wout van den Berg. De 'zwarte' van Wateringen mag dan een wat minder imposante erelijst bij elkaar hebben gefist dan de hier strijdende sportman achter zijn gangmaker, Wateringse Wout heeft toch een erelijst opgebouwd waarop menig Wateringer jaloers is. Bovendien zullen er weinig wielrenners zijn die hun concurrenten op de fiets zo lang partij hebben gegeven als Wout van den Berg. De Wateringse profwielrenner draaide zijn rondjes om de kerk op de eerbiedwaardige leeftijd van veertig jaren nog rustig tussen aanmerkelijk jongere profs mee. Het mag als een prestatie van formaat worden beschouwd dat de nestor van het toenmalig profpeloton er omstreeks 1970 allesbehalve gemakkelijk vanaf werd gereden. Weliswaar bevond hij zich niet meer veelvuldig vooraan in het peloton, die posities gunde hij renners die stuk voor stuk bijna een decennium jonger waren. De hier afgebeelde wielrenner en zijn gangmaker hebben, elk in hun eigen stijl, ook verrassend lang aan de weg getimmerd. Als gangmaker fungeert een van de bekendste Wateringsters aller tijden, met name Piet Lipman. De in het laatste kwart der negentiende eeuw geboren Wateringer was ten tijde van deze opname bijna zeker nog een alledaagse fietsenmaker zoals elk dorp die kent. Dat Piet Lipman het tot directeur van een grote autobusonderneming zou brengen, was toen niet te voorzien. Wellicht droomde hij er welens van om een lijnverbinding met autobussen door het Westland en omgeving te gaan exploiteren.

Zonder enige twijfel zal de opname op een winterse zondag zijn geproduceerd. Doordeweeks had de toen nog jonge Lipman andere zaken aan zijn koppie, geen gelegenheid voor luxe ontspanning als gangmaker. Piet Lipman bevond zich zo'n tachtig jaren geleden met zijn maatje op de oude en nog onverharde Lozerlaan, tussen Wateringen en het Dekkershoekje, richting Loosduinen. Een laan die in de zomer regelmatig stof deed opwaaien, terwijl de wintermaanden niet zelden een modderpoel lieten zien. Het duo is op hun trainingstocht, althans volgens hen die insiders kunnen worden genoemd, zojuist de oude Jacobahoeve gepasseerd en is hard op weg de Lozerlaan achter zich te laten. Piet Lipman mag dan te Wateringen en omgeving legendarisch zijn geweest, achter hem zit een wielerenomeen uit de vooroorlogse jaren waarvan Nederland er niet al te veel heeft gekend. De echte wielertiefhebbers zullen in de man achter de motor misschen wielertegende Piet Moeskops zien. Weliswaar vierde hij ver voor de laatste oorlog triomfen, van foto's moet hij te herkennen zijn. Moeskops was in zijn gloriejaren, vooral in de wereld der sprinters, bijkans ongenaakbaar. Achter Piet Lipman's derry oogt hij tijdens de training rustig, bij officiële (sprint)wedstrijden liet hij verruit de meeste toenmalige cracks veelal zijn hielen zien. Omdat Piet Moeskops tijdens zijn wielercarrière woonachtig was te Loosduinen, maakte hij voor de training regelmatig gebruik van het Westlandse wegunnet. Dat gabber Piet Lipman hem daarbij veelvuldig vergezeld, is in kringen van oude wielertrotten bekend. De Rijswijkse wieleraan heeft een belangrijke rol gespeeld in het wieleren van de Loosduinse sprinter. Op die baan werden in de twintiger/ dertiger jaren, vaak voor een uitverkocht huis (met veel Westlanders), bijna wekelijks wedstrijden georganiseerd. Het heeft waarschijnlijk de liefde voor de wielersport in het Westland aangewakkerd, een liefde die nooit meer is verdwenen. Op die wieleraan heeft Piet Moeskops mogelijk de basis gelegd voor zijn glanzrijke loop-

Dromen is echter altijd nog wat anders dan die veelal nachtelijke belevenissen daadwerkelijk ten uitvoer brengen. Omstreeks 1900 startte Piet Lipman als rijwielhersteller, terwijl in 1911 de eerste stoomfiets of stoommotor in het bedrijf arriveerde. Genoemde namen zijn na verloop van tijd in onbruik geraakt en vervangen door motor(rijwiel). Omdat Piet een zwak voor wielrennen had, ontbrak ook een racefiets niet in zijn assortiment. In 1918 kocht Piet Lipman een gebruikte Duitse legerauto, het betekende de start voor de verhuur van auto's. Per 1 juli 1922 opende Piet Lipman zijn onderneming officieel met een autobus die nog op massieve banden reed. Als V.I.O.S. (Vooruitgang Is Ons Streven) werd het bedrijf ongekend populair en genoot tot in de wijde omgeving bekendheid. Het bedrijf mag dan al meer dan een eeuw geleden zijn opgericht, als touringcarbedrijf is het nog altijd springlevend. Dat Piet Lipman een passie voor het wielrennen had, wordt op deze foto nog eens onderstreept. Getuige zijn V.I.O.S.-bordje onderaan de stoomfiets, maakte Piet Lipman onderweg en-passant reclame voor zijn onderneming.

baan. Piet Moeskops mocht zich maar liefst vijfmaal in de regenboogtrui hullen als wereldkampioen sprint. Geen Nederlander heeft dat aantal ooit meer geëvenaard. Het profwielrennen was toen nog op een andere leest geschoeid, overdag moest er indien mogelijk worden gewerkt. Piet trainde bijna de hele dag automatisch, met name omdat hij voor een Loosduins bedrijf boodschappen rondbracht met de transportfiets. Teneinde zijn stuurmanskunst te optimaliseren, reed hij (volgens de overlevering) af en toe met zijn transportfiets over de smalle beschoeiing langs de inmiddels verdwenen Loosduinsevaart. Die manoeuvres hebben er wellicht mede toe bijgedragen dat een eenvoudige Loosduinse jongeman, mede door zijn maatje Piet Lipman, wereldberoemd kon worden. Voor verzamelaars van wielermateriaal uit vervlogen jaren, betekent deze uiterst zeldzame opname wellicht een aanwinst voor hun collectie. Want niet alleen de Lozerlaan, ook de beide 'Pieten' zijn met hun karretjes nergens meer te aanschouwen....

Heeft u een oude opname voor deze rubriek, neem dan contact op met 0174-246148